

กลิ่นศีล

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม เพราะเราเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส เราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม สมณสาธูป สมณสาธูปเราต้องแสดงให้ลฤห์ลฤห์เขาเห็นว่าเราเป็นพระๆ ใจ ถ้าเราเป็นพระ พระเรามีศีล ๒๒๗ ถ้าพระเราศีล ๒๒๗ เห็นไหม เราไม่ใช่ชีวิตแบบฆราวาส เพราะฆราวาสเขาเห็นไหม การสึกไปแล้วเป็นฆราวาส เขาใช้ชีวิตในทางฆราวาส แล้วชีวิตในทางฆราวาส เห็นไหม วันนี้อย่างใหม่ วันปีใหม่เขาแสวงหาบุญกุศลของเขา เพื่อทั้งปีให้ชีวิตนี้ราบรื่น ให้ชีวิตนี้ดีงาม ให้ทำหน้าที่การงานประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จทางโลกใจ

แต่เราเป็นพระ เราเป็นพระ เราเป็นนักรบ ถ้าเป็นนักรบ เราจะรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน เราไม่ไปรบกับใครหรอก เราอาศัยโลกเขาอยู่ เห็นไหม ดูเวลาหลวงตาท่านพูด เวลาท่านสิ้นกิเลสไปแล้วเห็นไหม ธรรมะเข้าได้กับทุกๆ สิ่ง ทุกเม็ดหินเม็ดทราย ไม่มีสิ่งใดมาขัดแย้งธรรมเลย ธรรมะนี่ละเอียดลึกซึ้ง เข้าไปได้ทุกอณูของวัตถุต่างๆ มันเข้าได้หมด ถ้ามันเข้าได้หมดเห็นไหม เพราะอะไร เพราะเราเป็นธรรม ถ้าเราเป็นธรรมนะ เขาจะแสดงสิ่งใด เขาทำสิ่งใดนั่นเป็นเรื่องของเขา นั่นมันเรื่องของฆราวาสเขา เรื่องของโลกเขา

เราอยู่กับโลกเขาๆ เราก็อาศัยเขาอยู่ อาศัยเขาอยู่ เราก็เกิดมาจากโลกใจ เรามาจากฆราวาส เห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาวบชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระขึ้นมา บวชเป็นพระเพื่อจะแสวงหาสัจธรรมความจริง ถ้าแสวงหาสัจธรรมความจริงเพื่อหัวใจของเราใจ เพื่อความรู้จริงในใจของเรา ถ้าเรารู้จริงในใจของเราแล้ว สิ่งนี้เป็นหน้าที่การงานของเรา ถ้าหน้าที่การงานของเรา เราทำประสบความสำเร็จแล้วนั่นนะคือผลจากการกระทำของเรา เห็นไหม อตฺตาทิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนถ้ามีคุณธรรมในหัวใจแล้ว มันจะมีสิ่งใดที่มันจะขัดมันจะแย้ง มันจะมีสิ่งใดที่ไปกระเทือนโลกเขา ไม่กระเทือนโลกเขาหรอก มันสะเทือนอย่างเดียวคือสะเทือนกิเลสของคน คน

มันรับไม่ได้ ถ้าคนมันรับไม่ได้ แล้วมันเห็นสิ่งนั้นแล้วมันขัดหูขัดตา ถ้าขัดหูขัดตา มันก็ไปขัดกับกิเลสไป

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ความจริงในใจของเราไง ถ้าความจริงในใจของเราเห็นใหม่ ในเมื่อตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนมีคุณธรรมในหัวใจของตน ตนมีความสุขในใจของตน ตนชำระล้างกิเลสในใจของตน ถ้าในใจกิเลสของตนมันสิ้นไปแล้ว มันจะมีสิ่งใดที่จะมากีดขวางในใจของตน ถ้าไม่กีดขวางในใจของตน มันจะไปกีดไปขวางโลกได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันจะไปกีดขวางโลก เป็นไปไม่ได้ เราอาศัยโลกเขาอยู่ไง สิ่งนั้นๆ เป็นเรื่องของโลกเขา แต่เรื่องความเป็นจริงเรื่องในหัวใจของเราใช่ใหม่นี้ที่เราจะกระทำ กระทำแบบนี้ไง

ถ้าเรากระทำแบบนี้เห็นใหม่ มันก็ต้องมีศีลมีธรรม คำว่ามีศีลมีธรรมขึ้นมา เริ่มต้นจากฆราวาสเขา เห็นใหม่ วันปีใหม่ วันพระวันโกนเขาแสวงหา แสวงหาเพื่อประโยชน์กับเขา เพื่อเป็นคุณธรรมของเขา เขาแสวงหานั้น ใครไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะถวายทาน เราก็อนุโมทนาไปกับเขา เรามีวัฒนธรรม วัฒนธรรมของชาวพุทธไง นี่ไง ไปวัดไปวาเห็นใหม่ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺธิ ตานนฺจ เสวนา เราไม่คบคนพาล คนที่ไปวัดไปวา โดยเปลือกนอกดูว่าเป็นบัณฑิต ถ้าเป็นบัณฑิตแล้วเราแสวงหาสิ่งนั้น เราอนุโมทนาไปกับเขา คืออนุโมทนาเห็นเขาทำคุณงามความดีว่าดี เห็นถูกต้องชอบธรรม เขาดีก็ว่าดี เห็นใหม่ ถ้าเขากิดเขาขวาง เขาทำเพื่อตัวตนของเขา ใอันนั้นเราก็หลบหลีกของเรา เราไม่อนุโมทนาไปกับเขา เราไม่สนใจสิ่งที่เป็นโทษเป็นภัยที่เราจะไปเป็นสาขบุญสาขกรรมกับเขา เราจะมีสาขบุญสาขกรรมกับสิ่งที่เป็นธรรม เห็นใหม่ สิ่งที่เป็นธรรม ถ้าไปวัดไปวาเห็นใหม่ ก็ไปเพื่อแสวงหาสัจจะความจริงของตน ทั้งๆ ตัวเองไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะเสียดสละ แต่เราก็มีน้ำใจ เราก็มีหัวใจ ถ้ามีหัวใจ การกระทำมันต้องมียังนั้นเห็นใหม่

นี่นักพรต เวลาปฏิบัติเขาต้องมีศีล กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอมทวนลม กลิ่นของดอกไม้ กลิ่นของกลิ่นหอมเห็นใหม่ มันไปตามกระแสลมทั้งนั้น สิ่งที่กระแสลมมันพัดไป พัดกลิ่นหอม หอมต่างๆ หอมด้วยสารเคมี หอมด้วยเกสรดอกไม้ มันหอมไปตามลมทั้งนั้น เมื่อมันไปตามลม ลมพัดมันก็มีกลิ่นไป แต่กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมสิ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมนี้มีคุณค่า กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมีคุณค่า มันมีตั้งแต่เรา เห็นใหม่ คุณติ ภาณนี้มันเป็นของบุคคลำทั้งนั้น สิ่งไหนที่มีคุณค่าสวยงามทั้งนั้น ลองเอามานุ่งห่มสิ มันต้องซักต้องล้างทั้งนั้น มันมีเหงื่อ

มีโคลมิกกลิ่นเหม็น ร่างกายนี้มันเป็นของเน่าบูด มันมีแต่กลิ่นเหม็นทั้งนั้น เอาสิ่งใดมาใช้สอยใน ร่างกายนี้ ผัสสะแล้วมันจะมีแต่ใจมัน มีแต่สิ่งสกปรกโสโครก ร่างกายมันเป็นอย่างนั้น

สิ่งที่เราพิจารณาเห็นใหม่ คุณิ เวลาเขาภาวนาๆ ถ้าเขาภาวนาขึ้นมา ถ้าหัวใจเขาเป็น ธรรมๆ ขึ้นมา เห็นใหม่ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมของเขามันหอมทวนลมไป แต่กลิ่นของกิเลส ตัณหาความทะยานอยากเหม็น! เน่า! กลิ่นเหม็นเน่าเห็นใหม่ คุณิ สิ่งทีกลิ่นเหม็นเน่าอย่างนี้มัน เข้ากันโดยธาตุ เวลาธาตุๆ ของใคร ธาตุของใคร แผลงวันเห็นใหม่ ทีไหนมีสัตว์ตาย ทีไหนมี ของเน่าบูดเห็นใหม่ โอ้โฮ มันหึ่งๆ เต็มไปหมดเลย นั่นนะแผลงวันทั้งนั้น แผลงวันมันชอบของ เหม็น มันโดยสัญชาตญาณของมัน นี่ไง ถ้ากลิ่นเน่า กลิ่นของเสีย กลิ่นเน่าเหม็นเห็นใหม่ นั่นนะ แผลงวันมันชอบ แต่แผลงสิ่งมันชอบกลิ่นเกษตร กลิ่นเกษตรเห็นใหม่ คุณิ มันได้กลิ่นของมันเห็น ใหม่ มันบินของมัน มันไปหาเกษตรเพื่อมาทำน้ำผึ้งของมัน ถ้ากลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันเป็น แบบนั้น สิ่งมันทิ้งสารเคมีของมันไว้ให้พรรคพวกมันไปขนมาที่รังของมันเห็นใหม่ นี่ไง กลิ่น ของศีลกลิ่นของธรรมมันเป็นประโยชน์

ถ้ากลิ่นเน่ากลิ่นเหม็นมันกลิ่นของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แล้วเราบวชมา เราบวช มาเราเป็นนักพรต เราเป็นนักพรตเรามีศีลมีธรรมหรือไม่ ถ้าเรามีศีลมีธรรมมันต้องมีสัจย์ มีสัจย์ มีสัจจะ มีความจริง ถ้ามีสัจจะความจริงเห็นใหม่ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม ถ้ากลิ่นของศีลกลิ่น ของธรรมมันเข้าหู่เข้าคณเห็นใหม่ คุณิ คนแสวงหาทั้งนั้น ใครบ้างไม่ต้องการของดี ทุกคน ประารถนาความดีทั้งนั้น ทุกคนปรารถนาของดี ถ้าปรารถนาของดีเขาก็แสวงหาของดีตาม ความสามารถของเขา ถ้าคนมีความสามารถมากน้อยแค่ไหนเขาก็แสวงหาของดีของเขา ถ้า สิ่งของของเขา เขาแสวงหาของเขา เพื่อประโยชน์กับเขา มันก็เข้ากันโดยธาตุเห็นใหม่

ดูพระเรา พระเราเนี่ยเวลาวิเวกไป เวลาธุดงค์ไปเห็นใหม่ ถ้าขอนิสัยๆ ให้ดูกัน ๗ วัน ถ้า มันเข้ากันได้ถึงขอนิสัย ถ้าเข้ากันไม่ได้ให้เก็บของไป เขาให้สังเกตเพราะอะไร เพราะมันจริต นิสัย ความพอใจและความไม่พอใจ ความจริตนิสัยมันตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ตรงกัน เขาก็ตาม สิทธิของเขา มันเป็นสิทธิของเขา

เราบวชมาเห็นใหม่ พระบวชมาแล้วเหมือนนก มีหางกับปีก เข้าขึ้นมาเห็นใหม่ บิณฑบาต บิณฑบาตขึ้นมาแล้วจัดอาหารใส่บาตรแล้วพิจารณาแล้วฉันอาหาร ฉันอาหารเสร็จ แล้ว เก็บล้างแล้ว เก็บบริจารแล้วเดินไป เก็บบริจารแล้ววิเวกต่อไป เหมือนกับนก มีอิสรภาพ จะ

ทำยังไงก็ได้ แล้วแต่สิทธิ์ของเขา ถ้าเป็นสิทธิ์ของเขา นั่นมันสิทธิ์ของเขา ถ้าเขาไม่เห็นด้วยกับเรา เขาจะลาไป นั่นเป็นเรื่องของเขา นั่นมันสิทธิเสรีภาพ

นี่เราบวชมาเห็นใหม่ บวชมาเพื่อควมมีอิสรภาพ เพื่อสิทธิเสรีภาพ มันไม่มีใครเป็นจี้ข้าใคร ไม่มีใครต้องยอมจำนนใคร ไม่มี ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสรีภาพเปิดให้กว้างหมดละ เพียงแต่ตรงจิตตรงนิสัยเราหรือไม่ ถ้าตรงจิตตรงนิสัยเรา เราก็ขอนิสัย ขอนิสัยเห็นใหม่ ขอนิสัยก็เป็นการประกาศกันว่าเราจะยอมรับกัน เห็นใหม่ ผู้ที่เป็นสัทธาวิหาริกเห็นใหม่ เราก็ขอฝึกหัด ถ้าฝึกหัดแล้วมีสิ่งใดคอยแนะนำผม ผู้ที่เป็นผู้ให้นิสัยเป็นอาจารย์เห็นใหม่ สิ่งใดมันเป็นประโยชน์เขาเกี่ยวคู่กัน นี่ในการขอนิสัย ถ้าขอนิสัยแล้วนะ ถ้ามันเป็นไป มันเป็นที่เป็นที่เสรีภาพ มันเป็นที่ที่ของบุคคล มันเป็นที่ที่ของเขาอยู่แล้ว

แต่เวลาพระเรา เวลาก่อนที่จะออกหาครูบาอาจารย์เห็นใหม่ คุณิ เวลาหลวงตาเรียนจบมหาฯ ๗ ประโยคแล้ว เราจะออกปฏิบัติ เราจะออกปฏิบัติ แล้วถ้าจะปฏิบัติ ศึกษาแล้วมีความรู้ มีความรู้ขึ้นมาเห็นใหม่ ทั้งๆ ที่เวลาจะบวชเห็นใหม่ พุทโธๆ กับอุปัชฌาย์ จิตสงบลงได้ ท่องพุทโธๆ แต่เวลาไปศึกษาแล้วเรียนมาแล้วเห็นใหม่ มันก็ดูจิตเฉยๆ ไม่มีคำบริกรรม เวลามันเสื่อมเสื่อมหมดเลย ใจนี้ร้อนนัก แล้วจะมีใครแก้ เวลาไปหาหลวงปู่มันเห็นใหม่ จะไปหาใคร ใครก็แก้ไม่ได้หรอก เพราะคนภาวนาไม่เป็นมันก็จี้เขารกเข้าพงไปหมด มันไม่จี้เข้าสู่หัวใจหรอก มันจี้ มันจี้ออกทั้งนั้น จี้ออกทางวิชาการ จี้ออกจากจินตนาการ จี้ออกจากสังคมที่เชื่อถือ จี้ออกจากวิธีที่คนเขาปฏิบัติกันเยอะๆ นั่น จี้ออกไปหมดเลย ไม่มีใครจี้เข้ามาสู่ใจของตนเลย

เวลาไปหาหลวงปู่มัน มหาฯ มหาฯ เป็นถึงมหาฯ นะ ศึกษามา ศึกษาความรู้มากก็มาก ความรู้เป็นธรรมชาติองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ เราเก็บไว้ก่อน เพราะ เห็นใหม่ ความรู้ขนาดนี้ยังช่วยตัวเองไม่ได้เห็นใหม่ จิตของคนมันเหมือนเด็กน้อย เด็กน้อยมันต้องมีอาหารของมัน คุณิ เราเลี้ยงเด็กเห็นใหม่ เด็กเวลามันกินอิ่มนอนอุ่น มันก็เล่นของมันตามประสา มันหิวขึ้นมามันก็หาแต่พี่เลี้ยงมันทั้งนั้น หาพ่อหาแม่ สมัยโบราณก็หาหัวอกของแม่นั้นแหละ มันจะกินนมอย่างเดียวมันนั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน จิตของเราจะ มันก็เหมือนเด็กน้อย ถ้าเด็กน้อย เห็นใหม่ มันออกเที่ยวเล่น มันคือมันดึงของมันเห็นใหม่ ปล่อยมันไป เตรียมอาหารมันไว้ ให้พุทโธๆ ไว้ ถ้าพุทโธไว้ ถ้ามันหิวมันกระหายแล้วมันต้องกลับมาหาอาหารมันเอง ให้กำหนดพุทโธๆ ไว้ ให้กำหนดพุทโธๆ ไว้

อย่าส่งออกไป ไม่ส่งออกไปตามกระแสโลก ไม่ส่งออกไปตามความเชื่อของใคร ไม่ส่งออกไปตามความเห็นของใคร ไม่ส่งออกไปที่เขาปฏิบัติกันเยอะๆ ไม่ส่งออกไปที่เขาพอใจ ไม่ส่งออกไปทั้งสิ้น ให้กลับมาพุทธโศก ใว้ นะ ท่านบอกว่า เวลามันกลับมาะ มันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ

นี่ไง แต่ความเข้าใจของเราไง เราเป็นนักปราชญ์ เรามีความรู้ เราพยายามกระทำของเรา เราพยายามสร้างเหตุการณ์ของเรา เราพยายามรักษาใจให้สงบให้ได้ เรามีความรู้เยอะมาก นี่ไง นั่นกลิ่นของกิเลส มันเน่าเหม็น มันเหม็นคลุ้งไปทั่ว ของเหม็นไม่มีใครต้องการหรอก แต่พวกแมลงวันมันชอบ เพราะแมลงวันไม่มีศักยภาพ แมลงวันอยู่ที่ไหนมีกลิ่นเหม็น มันบินตามไปที่กลิ่นนั้น แล้วก็ไปตอมกันทั้งตัวเลย สัตว์ตายตัวหนึ่งไม่มีที่ว่างเลย แมลงวันมันตอมเต็มไปหมดเลย มันแย่งที่กันเลย นั่นนะนี่กลิ่นเหม็น

แต่กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมลี กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันต้องพยายามของมันแมลงผึ้งมันไปหาของมันมา หาของมันมาเสร็จแล้วเอากลับมารวงรังของมันเห็นไหม มาทำจนเป็นน้ำผึ้ง จนเป็นประโยชน์เอาไว้เลี้ยงตัวอ่อน เอาไว้เป็นอาหารของตัวเอง เอาไว้เพื่อเป็นประโยชน์กับตนเห็นไหม แล้วมนุษย์ผู้มีปัญญาเห็นถึงน้ำผึ้งนั้น เอามาทำเป็นอาหารได้ เอามาเป็นยาบำรุงกำลังได้ เอามาต่างๆ ได้

มนุษย์ยังต้องขอกินด้วยเลย นี่กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม กลิ่นของความสัตย์ มีสัตย์มีสัจจะ โช้ ใครไม่ปรารถนา มันเป็นความปรารถนาของคนอยู่แล้ว มันเป็นความปรารถนาของสัตว์ มันเป็นความปรารถนาทั้งนั้น โดยข้อเท็จจริง กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าทำความดีมันเป็นความดีวันยังค่ำ จะทำที่ไหน จะทำได้ดิน ทำได้บาดาล จะทำที่ไหนก็เป็นความดีทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์องค์เดียวเท่านั้น เทศน์ธรรมจักรๆ เทวดาส่งเป็นชั้นๆ ขึ้น ไปเลย มันเป็นความจริง

ถ้าไม่เป็นความจริงมันเหม็นเน่า ของเน่า! ไม่มีใครต้องการหรอก ใครต้องการของเน่า แต่แมลงวันมันชอบ คิดว่าเน่าๆ เหม็นๆ ดี เพราะไม่มีใครรู้ เพราะแมลงวันมันชอบ อยู่ในสังคมแมลงวันด้วยกัน ถ้าสังคมแมลงวันเป็นอย่างนั้น ไม่รู้จักฝั่งเลยหรือ ไม่รู้จักสังคมเลยหรือ ไม่รู้จักโลกต้องการอะไรเลยหรือ ถ้ามันรู้จักโลกต้องการอะไรเลย มันก็ต้องคัดแปลงตัวมันบ้าง ตัวเองมีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่อง ตัวเองมีอะไรที่หน้าไหว้หลังหลอก ปลิ้นปล้อน เน่าเหม็น แล้ว

มัน همینในตัวมันเอง เหมือนคลุ้งขจรขยายไปทั่ว แล้วยังสำคัญตนว่าตัวเองขาวสะอาด ขาวสะอาดแล้วมาจากไหน

ขาวสะอาดมันต้องเป็นการพิสูจน์ทางสัจจะความจริงนูน สัจจะความจริงมันเป็นสัจจะความจริง สัจจะความจริงนั้นมันเกิดจากไหน นี่ไง ที่เราเกิดมาเห็นใหม่ เกิดมาโดยสมมติ เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจ เรามีร่างกายความเป็นมนุษย์นี้ศักยภาพในการเกิด เพราะมันมีความเป็นมนุษย์เห็นใหม่ ความดีความชั่วมันก็ผลลนในใจนั้น แต่เวลาตายไปแล้วมันลงไปทั้งนั้น ถ้าจิตมันเทวทัต ธรณีสูบสคว ร้อนๆ เลย จิตตกหบดีตายขึ้นไป รถเทียมม้าเทวดามารับเลย แล้วมันเวลาตายไปแล้วมันไปตามนั้น แต่ตอนนี้ยังไม่ตาย ยังมีชีวิตอยู่นี้เพราะสถานะความเป็นมนุษย์ไง วันไหนตาย ตายเมื่อไรมันจะเห็นความจริง ถ้าเห็นความจริงวันนั้นแล้วมันจะรู้ว่าจริงหรือชั่ว เวลาสถานะความเป็นมนุษย์ลืมหืมตัว พอเป็นมนุษย์ ได้ห่มผ้ากาสาขาวพัศตร์ เห็นประชาชนยกย่องสรรเสริญ เห็นเขายกมือไหว้ คิดว่าเขาจะเชื่อฟัง ใครเขาจะไปฟัง

เขาหาของดี ถ้าเขาหาของดี ของดีเป็นความดี ความดีไม่ต้องโฆษณาชวนเชื่อ ความดีมันเป็นความดีวันยังค่ำ ไอ้ไม่มีคืออยากดีนี่สิ ไอ้ไม่มีคืออดคิดนี่สิ นั่นละมันเนา ความเนา ความเนานั้นไม่ใช่ว่าความเนานั้นมันจะเป็นที่รังเกียจ ความเนานั้นเป็นสิ่งปรารถนาของแมลงวัน ไอ้เนาบูด นั่นนะ เราก็เห็นไข่ใหม่ คนดีคนชั่ว ทำไมคนชั่วทำไมคนลื้อมหน้าลื้อมหลัง ทำไมคนชั่วทำไมมีคนส่งเสริม ทำไมคนชั่วมีแต่คนนับหน้าถือตา ทำไมความชั่วมันเป็นอย่างนั้น

เวลาความดี ความดีอยู่ในป่าในเขา ครูบาอาจารย์ของเราจะอดๆ อดๆ อดๆ อดๆ มันเป็นความรื่นเริงในธรรม ในธรรมของท่าน ท่านภูมิใจในตัวของท่าน เพราะอะไร เพราะท่านเป็นเอกบุรุษ เป็นบุรุษอาชาไนย เลือกเฟิ่นอะไรดีอะไรชั่ว ชั่วไม่เอา ชั่วไม่ทำ ชั่วพยายามหลีกเลี่ยง ทีนี้ชั่วไม่ทำขึ้นมา ธรรมดาแมลงวันมันเยอะ ลองมีสัตว์ตายที่ไหนสิ กลิ่นมันไป ขจรขยายไปทั่ว มันลากกันมาเลย นี่ก็เหมือนกัน สังคมเขาชอบกันอย่างนั้น ชอบอะไรที่ง่ายตาย ชอบอะไรที่จูนเจือกัน ชอบอย่างนั้น แต่ความจริงไม่ชอบ เพราะความจริงมันขัดกับกิเลส ความจริงมันขัดกับความพอใจของเรา ไปไหนอยากให้คนนับหน้าถือตา ไปไหนอยากให้คนต้อนรับ ไปไหน...

มันไม่จำเป็นเลย ครูบาอาจารย์เรามีแต่หลักเร็นนะ เวลาหลวงตาท่านพูด สมัยท่านยังเป็นพระเล็กณเณรน้อย ท่านจะไปไหนสะดวกสบายมาก ไม่มีใครรู้จัก ไปสืบไปคูไปคั่นหมด ท่านพูด

เอง แม้แต่ในวงปริยัติท่านเข้าได้ทุกวัด ในวงปฏิบัติท่านเข้าได้ทุกวัด เพราะยังไม่มีใครรู้จัก แต่พอเริ่มมีคนรู้จักขึ้น ลงรถไม่ได้ ลงรถคนล้อมหน้าล้อมหลัง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาไปไปคนเดียว เวลาไปมันต้องการอะไร เวลาใครยังไม่รู้จักเห็นใหม่ เราก็ศึกษาคัมภีร์ของเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับเราถ้าเรายังทำของเราได้ แล้วถ้ามันจะมีชื่อเสียง มีชื่อเสียงมาจากอะไรล่ะ นี่กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมใจ ถ้ามันมีกลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมไปหมกไว้ที่ไหน ไปพยายามปิดกั้นอยู่ที่ไหน มันเป็นไปได้หรือ มันขจรขยายไปโดยสังขาร ถ้าสังขารอันนั้น นั่นความจริง แล้วความจริงมันเป็นแมลงผึ้งด้วย เป็นแมลงผึ้งไม่ใช่แมลงวัน

แมลงผึ้งเขาแสวงหา เขาต้องการของเขา มันเป็นประโยชน์กับเขา แล้วมันเป็นประโยชน์แล้วเห็นใหม่ คุณมนุษย์ดี มนุษย์ที่ฉลาดเห็นใหม่ มนุษย์ ดูๆ สิ่งเขาอยู่ในที่กันดาร เขามีลัง เขาเอาไม้ต่างๆ ไปทำลังไว้เพื่อให้ผึ้งมันอยู่อาศัย ผึ้งก็ได้อาศัยด้วย เวลาเขามีความจำเป็นต้องใช้สอย เขาก็ได้นำผึ้งนั้นมาจุนเจือเขาด้วย เขาทำกันเห็นใหม่ แม้แต่มนุษย์เขายังต้องมาอาศัย มนุษย์ยังต้องพึ่งพาเลย พึ่งพาเพื่อเป็นพลังงาน เพื่อเป็นอาหารของเขา สิ่งที่คนปรารถนามันเป็นความจริง วันยังค่ำ ความเป็นจริงทั้งชีวิตเขา ความจริงทั้งเป็นเกสรกับเขา เป็นความเป็นจริงเพื่อมันเป็นอุดมการณ์ของเขา ถ้าเป็นความจริง ความจริงก็เป็นความจริงวันยังค่ำ

แต่ความน่าหมิ่น หมิ่นคลุ้งไปทั่ว แล้วยังคิดว่ามันเป็นจริงๆ อยู่วันยังค่านั่นแหละ มันหมิ่นคลุ้ง กลิ่นกิเลส กลิ่นตัณหา กลิ่นทะยานอยาก กลิ่นความหมิ่นเนา เราจริงต้องจริงอย่างนี้สิ นี่ไง เป็นสมณะ เราเป็นพระศีล ๒๒๗ มันอัตโนมัติตั้งแต่วันบวชนะ แล้วมันอัตโนมัติตั้งแต่วันบวช แล้วการดำรงชีพของเราเห็นใหม่ ใกล้เคียงกันต่าง เวลาใกล้เคียงอะไรคุ้นเคยอะไรเราก็อยู่กัน อย่างนั้น หมักหมมอยู่อย่างนั้น นี่ก็เหมือนกัน ถือว่าเป็นพระ ว่าเราเป็นพระ จะพูดอะไรเขาก็เชื่อ แล้วพูดไปนี่จริงหรือเปล่า ที่พูดมาจริงหรือ ถ้าไม่จริงหลอกตัวเองแล้ว หลอกตัวเองแล้วยังพยายามจะหลอกคนอื่นอีกหรือ คิดว่าคนอื่นเขาไม่มีสมองใช่ไหม คิดว่าคนอื่นเขาโง่หรือ

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไปทั่วนะ แม้แต่พระโพธิสัตว์ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่พยากรณ์ เขายังมีโอกาสสละความเป็นพระโพธิสัตว์ได้ ถ้าวันไหนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพยากรณ์แล้วว่า

อนาคตวงศ์เขาจะได้เกิดเป็นพระพุทธเจ้า ชื่อว่านั่น ชื่อว่าอย่างนั้น นั่นนะพยากรณ์ไปถึงข้างหน้า โนน

แต่ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมเราลี เทวทัตที่มดำขนาดไหน เวลากระทำนะ ท่านยังไม่พูดเลย ไม่พูด ไม่ทำให้สะเทือน คิดว่าท่านไม่รู้หรือ ทำไมท่านจะไม่รู้ บุป เณริวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักยญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อนาคตังสญาณมันแจ่มแจ้งอยู่แล้ว แต่มันไม่เป็นประโยชน์ไง มันไม่เป็นประโยชน์กับคนหน้า ด้าน ใจมันด้าน มันชอบของเหม็น แล้วก็ปลิ้นปล้อน คิดว่าคนอื่นเขาไม่รู้ เขาไม่รู้อยู่เต็มหัวอก แต่ในเมื่อมันเป็นสังฆะ มันเป็นสงฆ์ เห็นไหม ในหมู่สงฆ์ อาบัติหนักของพระ เอาไปพูดข้างนอก เป็นอาบัติ อาบัติหนักของพระไง

นี่ไง ในสังคมของชาวพุทธ เขาบอกว่าในแวดวงดงขมิ้น มันจะมีเรื่องเป็นเกร็ดให้เห็น มหาศาล เวลาพูดกันแล้วเขาเอาออกไปเขียนหนังสือขายกัน แต่ความเป็นพระๆ เขาเก็บไว้ภายใน เพราะอะไร คุณติ เวลาชาววัชชีบุตร เวลาทะเลาะเบาะแว้งกันเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้พระสารีบุตรให้ไล่ออกไป นี่ไง สิ่งที่ว่าที่นั่นเขาเป็นนักเลง เขาจะมีอิทธิพล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้เอาพระไปมากๆ ทำอุกเขปนิยกรรม ก็คือว่าไล่ออกหมด ไล่ออกจากที่นั่นไปให้ทั่ว ไม่ให้อยู่ในที่นั่น เพราะอยู่ในที่นั่นแล้วสร้างอิทธิพล พอสร้างอิทธิพล ขึ้นมาแล้วก็ไปแสวงหาผลประโยชน์กัน

นี่ไง แล้วบวชมาทำไม เขาบวชมาเขาบวชมาเสียสละ คุณติ พระกัศสปะ ดูเวลาพระรัฐपाल ลูกเศรษฐีทั้งนั้น เงินทองเต็มบ้าน เขาเอาไปดัมพ์ใส่แม่น้ำ พระรัฐपालอยากบวชมาก พ่อแม่ไม่ให้บวช ถ้าไม่ให้บวช ไม่ยอมกินข้าว สละตาย เอาเพื่อนมาอ้อนวอนไง เพื่อนพูดกับแม่เลย อยากเห็นหน้าลูกหรือไม่อยากเห็น ถ้าไม่อยากเห็น ลูกก็ตาย อจจนตายถ้าไม่ได้บวช ถ้าอยากเห็น ต้องให้บวช เอ้า ให้บวชไป บวชไปแล้ว ภาวนาไปสิ้นกิเลสเห็นไหม กลับมาเยี่ยมบ้าน แม่ก็คิดว่าลูกมา ไปขเงินมากองไว้เลย “ลูก เงินทองนี้ของแม่ พ่อแม่หามาอย่างนี้ แล้วลูกจะว่ายังไง” นี่เป็นภาระไง ลูกชายคนเดียว พระรัฐपालบอกว่าเอาใส่เกวียน แล้วไปที่ริมแม่น้ำ แล้วดัมพ์ทิ้งไปเลย ธรรมะในใจของพระรัฐपालมันเลอค่ากว่ามหาศาลเลย เขาไม่มาติดหรอก ถ้ามาติดอยู่นั้นมัน ภาวนาไปไม่ได้

ถ้ามาติดอยู่อย่างนั้น คุณติ พระอะไรที่ว่าลูกเศรษฐีเหมือนกัน ไปรูดงค์ไป แล้วพอกลับมา จากเผือกคัมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พ่อแม่เป็นเศรษฐี พ่อแก่เต่าชราไปเห็นไหม คนใช้มัน หลอกหลวง มันฉ้อฉลจนกลับไปเป็นขอทาน ไปถึงทางสองแพร่ง จะไปเผือกคัมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนหรือจะไปเยี่ยมพ่อแม่ พ่อแม่เป็นขอทานอยู่นั้น ถ้าไปเยี่ยมพ่อแม่ก่อนก็สึก ไปเผือกคัมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน พอไปเผือกคัมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา สนทนาธรรมแล้วมันยังมีความทุกข์ตรมในหัวใจ ทุกข์ตรมในหัวใจเรื่องอะไร เพราะเรื่องพ่อแม่ เป็นขอทานอยู่นั้น อยากจะสึกขาลาเพศไปรักษาพ่อแม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราเป็นสมณะ เราเป็นพระ เป็นพระเป็นผู้เห็น บุญเห็นคุณของผู้มีบุญมีคุณ ทางโลกสอนเขาๆ ให้พระอรหันต์ของลูกๆ แล้วทางพระทำไมมัน ช่วยเหลือเจือจานไม่ได้ ให้ไปเอาพ่อแม่มาไว้ในวัด พระนั้นบิณฑบาตมาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ บิณฑบาตแล้ว พระโงษจันกันไปทั่วว่าพระองค์นี้ฉ้อฉล ไม่เป็นธรรม ไปฟ้ององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรรเสริญนะ ในเมื่อเราสอนให้เขารู้จักกตัญญูกตเวที แล้วพระองค์เองทำไม่ได้หรือ พระเองไม่รู้จักมีบุญมีคุณอะไรไหม พระเกิดจากกระบอกไม้ไผ่หรือ พระก็มีพ่อแม่เหมือนกัน แต่มาบวชเป็นพระเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ในชีวิตโลกก็มีพ่อแม่เหมือนกันไง แล้วพ่อแม่เป็นเศรษฐีนะ ไม่ใช่เป็นคนทุกข์คนจน แต่ เพราะว่าตาฝ้าฟางเพราะไม่มีลูกบริหารจัดการต่อไป ทรัพย์สมบัตินั้นมันเลยโดนฉ้อโกงไปจนหมดไง ฉ้อโกงไปแล้วเลยมาเป็นขอทานอยู่นั้นไง ให้เอาพ่อแม่มาเลี้ยง มันจะผิดตรงไหน เวลาทำๆ ไปเห็นไหม นี่เพราะไปเผือกคัมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนไง ไม่ไปเยี่ยมพ่อ เยี่ยมแม่ก่อน เยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ก่อนก็สึกไปไง

เวลาโลก โลกเป็นอย่างนั้น ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติแล้วมันเห็นคุณค่าไง เห็นคุณค่า หนึ่ง พระรัฐपाल เห็นไหม เห็นคุณค่าธรรมในใจของพระรัฐपालมีคุณค่ากว่าเงินทอง แก้วแหวนเงิน ทองของพ่อของแม่นั้น ถ้าพ่อแม่ขึ้นมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้พ่อแม่มีดวงตาเห็นธรรมขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับพ่อแม่ไหน เวลาพระที่พ่อแม่เป็นขอทานเห็นไหม นี่ไง สิ่งที่สมณสาธูป ความเป็นสมณะ ความเป็นนักบวช เรานักรบ ความเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเข้าไปต่อสู้กับกิเลส ของตน โอกาสของการประพฤติปฏิบัติ โอกาสของความเป็นพระมันจะหาได้ยาก

เวลาบวชมาแล้วเห็นใหม่ ลาจากพ่อจากแม่มาบวชแล้วเห็นใหม่ เวลา ๑๖ พรรษาขึ้นมาทำไมไม่พิจารณาให้มันสิ้นกิเลสไป ถ้ามันสิ้นกิเลสไม่ได้มันวิตกกังวลอยู่นั่นไง วิตกกังวลถึงบ้าน วิตกกังวลถึงพ่อถึงแม่ วิตกกังวลถึงทรัพย์สมบัตินั่นไง แต่ถึงที่สุดแล้ว ทรัพย์สมบัตินั้นก็โดนคนใช้มันฉ้อฉลไปจนหมดไง พ่อแม่ก็กลับมาเป็นขอทานไง เวลาเสร็จแล้วก็ต้องมาบิณฑบาตเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ขึ้นมา แล้วมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันก็สำเร็จได้เหมือนกันไง แต่ถ้ามันสำเร็จมันตั้ง... อุปสรรค กิเลสค้นหาความทะยานอยากของคนมันไม่เหมือนกันนะ แต่เวลาทำไปแล้วนี่ทำเพื่อสัจจะเพื่อความจริง

ถ้ามันเป็นแมลงผึ้ง กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม ทำประโยชน์ทำคุณงามความดี พระด้วยกันยังไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า พระคนนี่บิณฑบาตเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ พระเป็นอย่างนี้ มากดมาโกง มากดโกงอะไร มันเป็นการตอบแทนบุญคุณ เพื่อมันเป็นประโยชน์ไง พ่อเพื่อความเป็นประโยชน์ สร้างประโยชน์มันทำไมไม่ได้ใช่ไหม เวลามันหมิ่นน้าวเป็นวัชชีบุตรเห็นใหม่ เวลากระทบ หางเงินหาทองอย่างนั้นถูกเหวอ เวลาอย่างนั้นจะว่าเป็นพระที่ดี เพราะฉ้อฉลไปกับชุมชน ชุมชนเขาเห็นคุณค่าด้วย มันจะเป็นกลิ่นน้าวหมิ่น

ถ้าเป็นกลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันจะเป็นคุณประโยชน์ ถ้าคุณประโยชน์เห็นใหม่ เราจะเป็นปลาเป็นนะ ปลาเป็นมันต้องว่ายทวนน้ำ นี่ก็เหมือนกัน เราบวชเป็นพระ บวชเป็นพระต้องชวนขวย ขวนขวยเพื่อความเป็นจริงในใจของเรา ความเป็นอยู่ ความเป็นอยู่ อยู่กับทางโลกมันขาดแคลนอะไร สิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่องบ้าง ถ้าสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องนะ ถ้าเราชุกค้ำไป เราชุกค้ำไปเอง เราไปแสวงหาที่เอง ถ้ามันมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง มันก็เป็นอำนาจวาสนาบารมีของเรา

เราชุกค้ำมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านไป เขาวัดกันบารมีไง บางองค์ไปแล้วมีคนส่งเสริม จุนเจือ เป็นประโยชน์ นั่นบอกท่านมีวาสนา บางองค์เห็นใหม่ ไปแล้วขาดตกบกพร่อง แล้วชุมชนนั้นเขาไม่สนใจด้วย ชุมชนนั้นเขาเป็นปัญหา นั่นก็เป็นวาสนาของท่าน เวลาวิเวกไปด้วยอำนาจวาสนาของเราเห็นใหม่ มันเป็นการวัดอำนาจวาสนาบารมีของเรา มันก็ต้องเป็นความจริงอันนั้น อะไรมันขาดตกบกพร่องก็ขาดตกบกพร่องเพราะการกระทำของเรา เราเคยทำมาอย่างนี้ ถ้าอย่างนี้แล้วเราก็พยายามทำความดีของเรา ถ้ามันทำความดีได้ ถ้ามันทำความดีไม่ได้ เขาก็เก็บของไปจากที่อื่น เห็นใหม่ เวลาชุกค้ำมา เขาชุกค้ำกันมาอย่างนี้

แล้วนี่เหมือนกัน เวลาเรามาเห็นใหม่ เวลาเห็นใหม่ เรามีครูบาอาจารย์มา หลวงตา ท่านมาส่งเสริมเห็นใหม่ ส่งเสริมว่าท่านอยาก อยากให้ภาคกลางนี้มันมีสำนักปฏิบัติที่เป็นจริง เป็นจั้งขึ้นมาบ้าง ภาคกลางไม่มีวัดปฏิบัติหรือ เยอะเยอะไปหมด แล้วมันจริงมันจังหรือไม่ โห่ วง ในเขารู้กันทั้งนั้น ข้างนอกก็เป็นเรื่องหนึ่ง แต่วงในกรรมฐาน กรรมฐานเขารู้กันเอง นั่นเวลาท่าน มาที่นี่เห็นใหม่ ท่านถึงส่งเสริมไง ส่งเสริมบอกว่าอยากให้มีสำนักปฏิบัติขึ้นมา ให้เป็นสำนัก ปฏิบัติที่ปฏิบัติตามความเป็นจริงในภาคกลางนี้ๆ ท่านก็พูดอยู่นั่นละ

แล้วสุดท้ายแล้วนี่สิ่งที่เรารับผิดชอบอยู่นี้ ท่านบอกว่า ในเมื่อมันมีผู้รับผิดชอบได้ ท่านก็ รับผิดชอบไว้ เพื่อให้เป็นสำนักปฏิบัติๆ ถ้ามันไม่มีผู้รับผิดชอบ ท่านบอกท่านไม่รับ ท่านไม่รับ เพราะมันไม่มีผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ แต่เพราะมันมีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ท่านถึงได้รับ รับแล้ว ท่านให้เราดูแล พอดูแลขึ้นมามันขาดแคลนอะไร บังคับ ๔ ขาดแคลนอะไร บังคับในการปฏิบัติ มันขาดแคลนอะไร ถ้าในการประพฤติกปฏิบัติมันขาดแคลนสิ่งใด แสดงว่าเราบกพร่อง เราทำ หน้าที่เราไม่สมบูรณ์ หลวงตาท่านไว้วางใจให้ทำหน้าที่ แล้วเราทำหน้าที่สิ่งนั้นไม่ได้ หลวงตา ท่านให้เราเป็นคนรับผิดชอบ เป็นคนให้เราดูแล ถ้าเราดูแลแล้วถ้ามันขาดตกบกพร่องแสดงว่า เรานี้เลวมาก

แต่ที่เราดูแลรับผิดชอบอยู่มันขาดแคลนอะไร ถ้ามันขาดแคลนในการสมณสาธูป ในการ ประพฤติปฏิบัติ มันขาดแคลนอะไร มันมีอะไรขาดแคลนบ้าง เอ้า พุคมาเลย หรือไม่มีสิ่งใดเห็น ใหม่ สิ่งใดที่มันไม่มี เราเองก็พยายามจูนเจือ แล้วพยายามจะส่งเสริมถ้ามันส่งเสริมในการปฏิบัติ แต่ถ้านอกจากนั้นไป มันจะเป็นกลิ่นเน่าเหม็น กลิ่นเหม็นกลิ่นทางโลก กลิ่นการชิงดีชิงชั่ว เราจะ ไปชิงกับใคร ชิงดีชิงชั่วนี้จะไปชิงกับใคร ทำไม่ต้องไปชิงกับเขา ก็เราหนีมา เราละเขามา เราวาง โลกนี้ไว้เราเห็น โลกนี้ เห็นใหม่ โลกนี้เป็นสิ่งที่ว่ามันบีบคั้นด้วยความทุกข์ทั้งนั้น โลกนี้มันมีแต่ การเบียดเบียนกัน มีการทำลายกัน มันไม่มีโอกาสไง เราถึงได้สละสิ่งนั้นมา มาบวชเป็นพระ พอ บวชเป็นพระแล้วนี่เห็นใหม่ เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันขาดแคลนอะไร มันขาดแคลน อะไรในการประพฤติปฏิบัติ

เวลาพูดกับโยมประจำ เวลาว่าวัดนะขอให้เอาหัวใจมา เอาหัวใจกับเอาความเพียรมา ประพฤติปฏิบัติ ขาดแต่หัวใจ เวลาปฏิบัติไปมันมีแต่ร่าง หลวงปู่มันบอกซากศพเดินได้ มันมีแต่ ซากร่างกายนี้ไง หัวใจมันไม่อยู่ ถ้ามันเอาหัวใจมันมาไว้ในร่างกายนี้แล้วมาปฏิบัติเห็นใหม่ เอา

หัวใจเอ็งมา แล้วตั้งใจทำ เวลาที่บุญโตโยมเรายังพูดอย่างนั้นเลย แล้วกับพระล่ะ กับพระล่ะ หัวใจอยู่ในร่างกายนี้ไหม หัวใจยังอยู่ในร่างกายนี้ ยังอยู่ในวัดนี้หรือไม่ หรือหัวใจมันส่งออกไป อยู่ข้างนอก หัวใจมันจะไปแข่งกับโลก มันจะไปแข่งขันกับเขาหรือ แล้วร่างกายเราบวชเป็นพระ เรามีผ้ากาสาหวัดสตร์ ชงชัยพระอรหันต์นะ เวลาโยมเขาเห็นผ้าเหลืองเขายกมือไหว้นั้นนะ แล้วเขายกมือไหว้กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม ไหว้แล้วมันมีกลิ่นเหม็นหรือกลิ่นหอม กลิ่นหอม กลิ่นธรรมนะ กลิ่นธรรม กลิ่นศีลกลิ่นธรรม มันหอมทวนลม กลิ่นศีลกลิ่นธรรมที่เขาต้องการ กลิ่นศีลกลิ่นธรรมที่เขาพอใจ เขาอยากได้

เห็นไหม เวลาจรรโลงศาสนาที่เพื่อจะสร้างพระ สร้างพระจากภายใน ถ้าสร้างพระจากภายในนะ มันจะมีศีลมีธรรม ถ้าสร้างพระจากภายใน แล้วเวลาเป็นพระตามความเป็นจริงเห็นไหม ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป สัตว์พตปรามาส ไม่ลุ่มไม่คลำ วิจิกิจจา ไม่มีความลังเล ไม่มีความจับผิดจับถูก ถ้ามันเป็นจริงแล้วไม่สัตพตปรามาส ไม่ลุ่มไม่คลำ จริงๆ ตรงๆ บริสุทธิ์ ทำตามข้อเท็จจริง ไม่มีแฉลบไปแฉลบมา ไม่มีย้อนหน้า ย้อนหลัง ไม่มีปลิ้นปล้อน ไม่มีกะล่อน ไม่มีกะล่อนพลิกแพลง มีเบื้องหน้าเบื้องหลัง มีการซ่อนเร้น เฮ้ย! เฮ้ย! นี่นักปฏิบัติหรือวะ นี่หรือจากการปฏิบัติ เฮ้ย! เป็นพระหรือ เฮ้ย! พระศีล ๒๒๗ นะมิ่ง

ถ้าเป็นพระ ถ้าเป็นพระมันก็ต้องมีศีลมีธรรม ถ้าเป็นพระมันก็ต้องจริงๆ อย่าปลิ้นปล้อน อย่ากะล่อน ความเป็นกะล่อนนั้นนะทางโลกนะ ความเป็นทางโลกก็ศีล ๕ เวลาศีล ๕ ขึ้นมา มีเพื่อนๆ ก็อยู่อย่างนั้นเลย ถ้าไม่มีเพื่อน ไม่มีเพื่อนเพราะอะไร ถ้ามีเพื่อนล่ะ ถ้ามีเพื่อนเห็นไหม คำว่ามีเพื่อนนะ เรามีหมู่คณะ เพื่อนเป็นอย่างนั้นเราก็ไม่จำเป็นต้องมี ถ้าเพื่อนจะดึงเราลงต่ำ เพื่อนจะชักกันไปอย่างนั้น เราก็ไม่จำเป็นต้องมีเพื่อน อยู่กับธรรม

เราเห็นหลวงตาตลอด โครงการช่วยชาติงานใหญ่น้อยแค่ไหน เวลาทางโลกต้องตั้ง คณะกรรมการ ต้องมีคนมาช่วยเหลือ หลวงตาท่านไม่ยอมใครทั้งสิ้นเลย เวลาปรึกษา ท่านปรึกษาธรรม ท่านปรึกษาศีลธรรม เงินจกรม เรื่องสิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่อง ท่านเข้าทางจกรม เดี่ยวธรรมะกล่อม เดี่ยวธรรมะแสดงหมด แล้วท่านทำของท่านมาสำเร็จเรียบร้อย แต่คนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการ เข้ามาจะช่วยเหลือ ช่วยเหลือจริงหรือ โครงการช่วยชาติท่านไม่ยอม

ตั้งให้ใครเป็นคณะกรรมการ องค์กรหลวงตาท้องค์เดียวเป็นคนคุมบัญชีทั้งหมด เงินจ่ายเข้าออกเป็น
คนเซ็นอยู่คนเดียว ใ้ใจใครได้ ก็เลศในใจของสัตว์โลก ก็เลศร้ายนัก

คนที่รู้จักกิเลสแล้วกลัวกิเลสมาก แล้วกิเลสไม่ใช่อยู่ในตัวเรา กิเลสมันอยู่ข้างนอก มัน
ควบคุมไม่ได้ ในใจของเราถ้ามี มีได้เสีย หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าพูดถึงกิเลส กำลังจะฉันท้าว
อยู่ ผลักบาตรทิ้งเลย ไหน! ไหน! ถ้ากิเลส ไล่กิเลสก่อน ถ้ามีกิเลสอยู่ต้องไล่กิเลสก่อน เอาไว้
ไม่ได้ เดียวมันสร้างบ้านสร้างเรือน เดียวมันมีปัญญา ถ้าที่ไหนมีกิเลสไล่มันก่อน แต่ แต่กิเลสมัน
ไม่ได้อยู่ในใจเรานี้ กิเลสมันอยู่ในใจคนอื่น เราจะไปทำอะไรเขาไม่ได้ เราไม่มีสิทธิ์นะ

สิทธิความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของคน เราจะรุกรานเขาในใจเขาหรือ แต่กิเลสในใจ
ของเขา ทำไมเขาไม่มอง กิเลสในใจของเขา เขาคิดว่าคนอื่นไม่รู้หรือ เขารู้ทั้งนั้น แต่มันอยู่ใน
ตัวเอง มันไม่ได้อยู่ในตัวของคนมอง แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีธรรม ท่านก็พยายามจะชักนำ
พยายามจะน้อมน่านะ น้อมนำ เลือดสุพรรณินเมื่อมาด้วยกันก็จะไปด้วยกัน แต่ แต่ถ้ามันถึง
ที่สุดแล้ว จบ เอวัง